

Self-development through the Eightfold Path

Copy right © 2009 by
Phat Quang Cultural Co., LTD.
All rights reserved.
ISBN: 978 – 604 – 74 – 0000 - 3

CTY TNHH VÂN HÒA
PHẬT QUANG

NT: 08.38.114.009 – 38.110.211
Fax: 08.62.938.562 – DÑ: 0903.310.145
Email: phatquangco@gmail.com

VÕNG THÒ MINH TÂM

**Self-development through
the Eightfold Path**
(2nd printed)

Edited by:
Elise A. DeVido Ph.D

Saigon Cultural Publishing House

This book is dedicated to my father, who for his daughters never gives up his personal improvement, and to my younger sisters who always give me their love and support.

I am grateful to

Dr. Elise A. DeVido, Associate Professor - Department of History - National Taiwan Normal University, for her devotion to editing.

Dr. Nguyen Quoc Tuan, Researcher on Buddhist philosophy - Institute for Research on Religions - Hanoi, for giving the foreword.

Dr. Damien Keown, Professor of Buddhist Ethics - History Department - Goldsmiths College - University of London, for offering helpful suggestions.

Foreword

Nguyen Quoc Tuan, PhD
(INSTITUTE FOR RESEARCH ON RELIGIONS- Hanoi)

The author's way is the one of the various ways to Buddhism. Although this is a piece of work, this is pregnant with her experience in studying Buddhist philosophy. I am sure that she will gain the knowledge of the Buddha's teachings.

One day, she realized that she has still "lost her way" even though she has taken refuge with the Buddha for 25 years. So now she must strive to learn his teachings right away. Experience has taught her that she should live and let live, forgive and forget.

Following the twists of fate in her life, she presents the order: Precepts -> Concentration -> Wisdom. As we know, there are many ways to the understanding of Buddhist philosophy. One's karma affects his understanding of Buddhist philosophy. Therefore, depending on their own karma people can follow a way to Buddhism.

The Eightfold Path is not just talk, this is the effective method that people should practice to clear their minds of illusions. Practicing the Buddha's words is quite difficult; however, being determined to improve herself, she now no longer loses her way. Due to her karma, she cannot follow the Buddha's or Patriarchs' order. Yet, her practice is always proceeding with the Buddha's teachings.

I think that this book not only discusses on personality, but it also presents the perfection of personality that

achieves success in self-development through the Eightfold Path.

I wish to share the understanding with the author and readers.

Hanoi, Nov. 8th 2006

Preface

I was born in a family which is full of retributive calamities. The tribulation of my life has been unending. I have battled the vicissitudes of life to survive for 40 years. I am amazed to see how harsh life is, how unkind man is. Whenever the Yulan Hui¹ arrives, I feel self-pity to see people giving roses to each other. I can hardly stand watching movies in which parents show so much love to their children. The perfect harmony of my friend's brothers and sisters makes me weep. My life and my family always seem to do me an injustice. The more I try to justify myself, the more I experience much pain.

One day, I realized that although I have taken refuge with the Buddha for more than 25 years, I have still lost my way, because I never turn over every single word of the Buddha in my mind. I suppose that his teachings are only for monks who strive for attaining Enlightenment, while human beings like me cannot understand or practice. Maybe.... I always find faults with others without feeling sympathy for them.

People by nature are imperfect. The division between the spirit of evil and good in man is as thin as a hair. We cannot deny that it is true. However, if human beings' nature tends towards the good, they are likely to perfect themselves. In this way, the present work is for my wish to improve myself, and to express sympathy for those who have the same misunderstanding about the Buddha's sayings.

¹ Ullambana (Sanskrit) – All Soul's Day- Filial Piety Day.

His words are always a torch to light the way of the Sangha and lay-followers and even people who know very little of Buddhist philosophy.

From time to time, we are told that the sutras are beyond our understanding. Only people who have perfect wisdom can understand them. Are all human beings wise enough to thoroughly grasp the sutras? Then they practice to reach Enlightenment? That is why we feel apprehensive about studying his teachings. Frankly speaking, we should only ponder over his simple words, for example:

*Don't lead a life of indulgence. Don't perform a despicable act. Don't support a wrong view. Don't make the world worse.*²

In order not to make things worse but to lead a life of righteousness we must conquer ourselves. *Victory in battle is easier than triumph over oneself. Victorious in the battle against yourself is the most successful battle in your life.*³

Now, you and I can fully understand the words that are so simple, but determined. If everyday we can practice his words little by little, we do increase our spirit of goodness more and more. With our spirit of goodness, our personality will be affirmed.

However, it is quite difficult for us to improve ourselves, because by nature we can scarcely recognize our mistakes. We tend to support our views while others' seem unsound. Right now, if we are too cowardly to win a

² Dhammapada (para. 167)

³ Dhammapada (para. 103)

victory for our common sense, we have still fallen into delusion of grandeur.

Therefore, from now on, we should *no longer make things worse, no longer find fault with others, no longer comment on what people have done. We should only find faults within ourselves, only remark on what we have done.*⁴ And we should *think of being a victim of glaring injustices as an effective method of improving ourselves.*⁵

The fall - 2006.

³ Dhammapada (para. 50)

⁴ Sāmadhirāja sūtra

1

Since the Buddha passed away, his teachings have spread all over the world. Over a long period of time, his ideology has penetrated the thought of people from all walks of life. His philosophy, depending on everyone's karma and the teachings of various Buddhist schools, has been studied, analyzed, and applied to man's life.

Motivated by the strange twists of fate in my own life, the present work will be a study of **Self-development through the Eightfold Path**.

When *Self-development through the Eightfold Path* is mentioned, one would think that this refers to the Sangha's self-development. However, it is not an only question of this point. *Self-development through the Eightfold Path* which both Sangha and lay-followers can realize is presented here in this work. This is not only found in the Sangha's precepts, but is also expressed through one's behavior. This is the way of spiritual practice following the Eightfold Path. The present study focuses on the individual person's cultivation of virtue, and does not deeply address the Sangha's transcendent ideology.

Actually, the Eightfold Path comprises part of the way to Enlightenment. However, it is quite difficult to attain Enlightenment for we are common persons living in luxurious surroundings and modern industrial society. Let's assume for the sake of argument that the Eightfold Path is a saintly way of life that we are able to practice to perfect our own personality.

Advancing our personality to perfection means that we are improving our life to reach true happiness in our present life. The Buddha once said: *The Eightfold Path that I have showed will lead you to a secure and peaceful life*.⁶

⁶ Majjhima Nikaya-Dvedhavitakkasutta, translated into Vietnamese by Reverend Thich Minh Chau, P.268.

What is the Eightfold Path?

(Atthangikamagga)

According to the book entitled *Comprehensive Study of Buddhism*, the Eightfold Path means the eight paths or the eight effective methods that guide people to a perfect life.⁷ In the Dhammapada, the Buddha said: *The Eightfold Path is the holiest way* .

The Eightfold Path is divided into three groups: ⁸

- **Precepts (Sila: P.) (Dhatu: S.)**
- **Concentration (Samadhi: P.)**
- **Wisdom (Pannaø P.) (Praijna: S.)^{*}**

Precepts, Sila, are the rules that guide people how to conduct themselves with dignity, and how to cultivate their virtue. Buddhists who can strictly observe the Five Precepts (Pancasila) can perfect their own character.

The Precepts are the beginning of emancipation, or the beginning of concentration and the arising of wisdom. ⁹

Sila includes Right Speech, Right Action, and Right Livelihood.

⁷ Comprehensive Study of Buddhism (Phat Hoc Pho Thong), Chief Editor Thich Thien Hoa, p.479.

⁸ In the Chinese Madhyama Āgama and the Pāli Majjhima Nikāya, a Comparative Study, p.98, the Reverend Thich Minh Chau noted: “Does the noble eightfold path include the 3 groups, or the 3 groups include the noble eightfold path? The noble eightfold path does not include the 3 groups, but the 3 groups include the noble eightfold path. Right speech, right action, right livelihood, these 3 constituents are included in the noble moral precept group; right mindfulness, right concentration, these two constituents are included in the noble concentration group; right view, right aspiration, right means, these 3 constituents are included in the noble wisdom-group. This is why the noble eightfold path does not include the 3 groups but the 3 groups include the eightfold path”.

⁹ Sudattanathapindika, by Hellmuth Hecker, translated into Vietnamese by Nguyen Dieu.

^{*} P: Pali; S: Sanscrit

Concentration, Samadhi, is a way that guides people how to practice to get mental balance and to control themselves. When feelings and the mind are stable, one can determine exactly what to do and how to act. A person's correct actions can reveal his good character.

Samadhi includes Right Effort, Right Mindfulness, and Right Concentration.

Wisdom, Panna is that which helps one realize his bad habits, his prejudices, or his wrong views, in order that he could end them. Panna is a good guide that leads people towards a life of virtue. In the Upasaka sutra, the Buddha said: *Wisdom distinguishes humans from animals.* It is wisdom that enables people to judge their actions and to have responsibility for their behavior.

Panna includes Right View and Right Thought.

It is obviously that if one tries to practice the Eightfold Path, his personality will be perfect.

What is personality?

Personality is understood in the Eightfold Path as a person who has a good character and good behavior. When his character and behavior are correctly trained, his own personality is created.

When a child is born, he possesses in his nature wisdom and disposition. As he grows up, he gradually becomes good or bad, better or worse, depending on his education and environment. Therefore, education and environment have a critical effect on the development of his character. Parents must realize how important it is to find a good method and approach for their children's education.

The best way is that parents should thoroughly grasp the Buddha's teachings which are useful for them to train their children to have a good character, and to educate them to be good persons for their family and in a society.

In addition to showing the Sangha a way to Enlightenment, the Buddha's teachings clearly explain how a person by himself can perfect his character and behavior conforming to the standards of Buddhist philosophy.

The Eightfold Path is what people should practice to improve their personality and to guide their children later on.

(Note: According to the Majjhama Nikàya - Culavedallasuttam p.659, translated into Vietnamese by Reverend Thich Minh Chau, and Comprehensive Study of Buddhism p.480, Chief Editor Reverend Thich Thien Hoa, the Eightfold Path is ordered as follows:

- 1 - Right View.*
- 2 - Right Thought.*
- 3 - Right Speech.*
- 4 - Right Action.*
- 5 - Right Livelihood.*
- 6 - Right Effort.*
- 7 - Right Mindfulness.*
- 8 - Right Concentration.*

In The Life of Ananda p.44 translated into Vietnamese by Nguyen Dieu, "Right View" was mentioned as the first step of the Eightfold Path. The present work does not follow the order above, because its order follows the twists of fate in my life. As I know, for a beginner, theory should be simple so that it can penetrate the practitioner's mind. Precepts are what the beginner must practice first when he wishes to lead a life of virtue. His being pure in body and mind will lead him to concentration easily. From concentration arises wisdom. This is why I present my work in the order that you will read below. The quotations of Dhammapada are a problem, because Vietnamese editions are different from each other. I only chose to quote paragraphs I am attracted to. My translation into English is based on the meanings of the paragraphs I have quoted. Therefore, they seem a little different from the Dhammapada compiled by Ven. Narada. I also quoted from his compilation so that readers can search through the books I noted.).

2

Self-development through Right Speech (Sammavācā)

In a book titled “Comprehensive Study of Buddhism”, *Right Speech* is defined as honest, fair, straight, and reasonable words.¹⁰

It is so vital that one should follow these principles to improve his personality.

However, in order to gain these qualities, the practitioner should make an effort to train himself. Because of wealth, fame or sentiment, he may not hesitate to deceive others. To dodge his responsibility for his mistakes, he charges others with errors. Or, to avoid hurting friends or relatives, he cannot discuss their mistakes with them. Therefore, the meaning of Right Speech is not only honesty, fairness, and straightness, but also sensible and skillful speech.

The person with a boastful disposition likes to show off how great his abilities are. His speech unintentionally or intentionally makes others hurt or jealous. In addition, he is likely to speak ill of others. This is also a way to “prove” him a better person. In fact, his evil words naturally bring about him a bad character.

¹⁰ Idem P. 481

One of the Five Precepts of Buddhist is “*do not lie*”. However, “*do not lie*” does not only mean “*not telling a lie*” but also means “*do not utter bad speech*”. In this way, Right Speech should be understood in a flexible sense, so that one can apply it reasonably in various situations.

The Buddha stated: *There are five manners of talking to others: timely or untimely, true or untrue, kind or unkind, useful or useless, with love or with resentment.*¹¹

In the Dhammapada, the Buddha said: *Do not speak cruelly to anyone. People insult others and others respond in kind. A sharp tongue really hurts others. A war of words is as hurtful as actual wounds.*¹²

He also reminded his disciples as follows:

Prevent your words from being angry.

Train your words in kindness.

Cease evils of your words.

*Let your words be gentle.*¹³

The Buddha advised Maha Moggalana that *he should never hold a discussion that would lead him to a long talk, to a state of agitation, to an imbalance of mind, and to condition of not attaining meditation (jhana).*¹⁴

In his last teachings the Buddha reminded the Sangha that they should keep away from *meaningless talk*. It shows that the Buddha did not want his disciples to make the

¹¹ Majjhima Nikaya (Kakacupamasutta), translated by Reverend Thich Minh Chau, p. 291.

¹² Dhammapada, para. 133

¹³ Ditto, para. 232

¹⁴ Maha Moggalana, by Hellmuth Hecker, translated into Vietnamese by Nguyen Dieu.

mistake of uttering *meaningless talk*, let alone using a sharp tongue.

It is said that *courtesy costs nothing*, so one should be courteous in talking to each other. Elders always advise the young that they should be careful before saying a word. A paragraph in the Dhammapada mentioned Right Speech as follows:

*Cruelly speaking to people,
or treating them with disdain
is a kind of karma
in which a grudge will be nursed.
Speaking to people in a soft voice
or treating them with respect
is a kind of karma
in which calm will enter and hatred will go away.
Living in the world,
man should get to know
a tongue that man abuses each other
as a knife that man uses to cut himself.*¹⁵

In brief, Right Speech is very important for people to train themselves with good qualities that can create the personality of an individual.

Self-development through Right Action (Sammaṅkammaṅta)

¹⁵ Stories of Dhammapada, compiled by Bhikkhu Thich Minh Quang

Right Action was clarified as those correct actions that follow the accepted standards or rules, and which are beneficial to all living creatures.¹⁶

A correct action by itself shows that one's personality is trained. One can assert his personality through his correct actions. Being well aware of his acts, he always considers whether his actions will conform to the standards of society, or will hurt others, or should be undertaken at all or be discarded.

When a man is given a task, he tries his best to do his work and takes responsibility for his job; in this way, he conducts himself with dignity that is a characteristic of perfect personality.

When speaking of Right Action, the Buddha reminded us that *“neither for oneself nor for another, neither for a child nor for wealth, neither for career nor for a throne does a wise man do evil. The virtuous man never uses illegal means to achieve success. Such are people that completely follow my words.”*¹⁷

In the Dhammapada the Buddha also mentioned the five precepts of Buddhists: *By living a life that leads to committing murder, committing theft, committing adultery, taking to drink, and telling a lie, one by himself destroys his personality in his present life.*¹⁸

When encouraging people to do good deeds in order to cancel out their evil doings the Buddha said: *whoever, by a*

¹⁶ Idem, P.482

¹⁷ Reading Dhammapada of Hinayana, by Reverend Thich Tri Quang. Para. 84

¹⁸ Ditto, Para. 246-247

*good deed, destroys the evil done; such a man illuminates his life like the moon freed from the clouds.*¹⁹

In the Dhammapada the Buddha reminded us that:

If people speak good and do good

Merit will follow them

Or

Good deeds make merits

*An act of kindness will bring peace.*²⁰

The present work does not discuss on the causality because the Buddhist philosophy is apparently based on karma. This only analyses the characteristics of the personality.

When a man does an act of kindness, he will feel peaceful, for he just created his own virtue. His virtue affirms his excellent personality.

Doing good deeds does not merely connote doing charity; sometimes people want to do charity not for the sake of others' needs, but for their fame or benefit only. The meaning of doing good deeds mentioned here is an act of kindness from which the doer never intends to receive any benefit. Furthermore, such acts will bring people benefits, and conform to the standards of society and rules.

When Prince Rahula was only seven years old and was a novice monk, he was taught by his father, the Buddha, as follows: *Before doing anything you should consider whether your acts can hurt you or others, or they will harm you and others, and bring you and others worry and suffering. That*

¹⁹ Dhammapada Para. 173, by Ven. Narada.

²⁰ Stories in Dhammapada, compiled by Ven. Thich Minh Quang, published in 1995.

*means that your acts are wrong so they must avoid being done. On the one hand, when you make sure that your acts never harm you or others, but they will bring you and others peace and happiness, such are your right actions that should be done.*²¹

The Buddha's teachings are truly helpful for people to be aware of their acts; then they would never misunderstand between good and bad. Their acts would be always towards the good.

To sum up, all their correct actions create their perfect personality.

Self-development through Right Livelihood (Sammāṃjīva)

Right Livelihood was understood as an honest occupation that one earns his living by. One who lives by Right Livelihood makes an honest living. He never builds his wealth with the sweat of other's brow, and never causes man or animals to suffer through his work. One who lives by Right Livelihood lives a meaningful life: doing himself and others benefit, doing an honest day's work, never living a parasitic life.²²

How good are the characteristics of Right Livelihood that one should achieve to perfect his personality? It can be seen as follows:

In the Angutara-Nikaya, the Buddha always reminded his lay-followers that they should earn an honest penny for

²¹ The life of The Buddha, by Ven. Thich Minh Phat

²² Idem, p. 482

their living. He stated: *One who lives by Right Livelihood and Right Action legally builds his wealth with his effort, talent, and virtue, then his money will be spent on his living, on his family's, and on others.*²³

Thus, officials who are open to corruption build wealth with the sweat of other's brow. If a building contractor is greedy to appropriate part of the materials, then his construction such as roads, bridges, or buildings are surely of very poor quality. The resulting damage may cost too much money to repair, or the collapse of the construction may cause disaster. His unscrupulous methods may indirectly kill people or cause much damage. The wealth of a drug dealer, of a smuggler, of a wine merchant, and of a gun-runner is based on others' suffering. A worker who does not do an honest day's work does not deserve his pay. An employer who does not pay a fair day's wage for a fair day's work is exploiting labor. A parasite is a lazy person who never does anything useful with his life.

The above-mentioned are the sorts of persons who lack "personality". This shows us a basis for comparison with people who live by Right Livelihood. Living by Right Livelihood, one can prove himself his personality, for he *lives a meaningful life: doing himself and others benefit, doing an honest day's work, never living a parasitic life.*

According to the Buddha's teachings, there are four kinds of happiness, one of which is related to Right Livelihood as follows: *One's happiness is that he gets rich by his own effort. He feels fulfillment when his money is earned by*

²³ Sudattanathapindika, written by Hellmuth Hecker, translated into Vietnamese by Nguyen Dieu.

honest means . Therefore, one who turns an honest penny will obtain ease and happiness. If he lives in such a way, his good character can hardly be denied. This is the reason why his personality is increasingly improved.

When speaking about livelihood, we should also mention the monks' livelihood, which is offered by lay-followers. Monks do not earn their own living. However, their strictly keeping of the precepts in order to preserve the Dharma is an example to Buddhists.

Ven. Narada described the Buddha's life as follows: *He was busy preaching all day. He only spent an hour sleeping.*²⁴ His life was for the sake of human beings' emancipation, therefore, he spent all his time doing work that is an example for us to build our livelihood.

In conclusion, living by Right Livelihood we can benefit society and can perfect our personality.

Self-development through Right Effort (Sammaṅgama)

Right Effort was explained as human beings making efforts to bring good to themselves, to people and animals. One who lives by Right Effort always improves himself, and is determined to do good deeds, but he is resolved to reject evil thoughts.²⁵

Through this definition, one can realize its characteristics that are useful for improving one's

²⁴ The Buddha and His Teachings, translated by Pham Kim Khanh-Thuan Hoa Publishing House.

²⁵ Idem, p. 483

personality. Let's examine the Four Right Efforts (Samyakprahana – S.) in more detail:

- With an effort man prevents evil from arising.
- With an effort man puts an end to existing evil.
- With an effort man brings good into existence.
- With an effort man develops existing good.²⁶

From this we can see that Right Effort is an effective method that we should utilize to cultivate our personality.

It is a lesson to us that every morning the novice monk Rahula got up very early then he went out to pick up a handful of sand, threw it into the air and vowed: *I hope today I can cultivate my mind as much as this handful of sand.*²⁷ His vow is not only a lesson for us, but it moves us deeply, because at that time he was only seven years old. Though only a child, he was aware of making efforts to cultivate himself.

The Discipline of a Bodhisattva mentioned: *on the term of Right Effort, human beings with self-control and courage treat themselves as equals, and are selflessly devoted to one another.*²⁸

In the Dhammapada the Buddha said: *It is easy to do evil and useless things, but it must make efforts to do good and useful things.* (para.163)

The above-mentioned quotations show that people should strive to bring good to themselves and others, because good deeds are quite difficult to do, while evil is

²⁶ Idem, p. 450

²⁷ The life of the Buddha, written by Ven. Thich Minh Phat

²⁸ The Discipline of A Bodhisattva, by Bhikkhu Thich Tri Sieu.

very easy to do, for people by nature are selfish. We cannot pretend there is no evil in the world, and also it is not easy to struggle with it.

As we strive to do people good, our personality can be reformed.

In short, in order to have a profound effect on practicing Right Effort to improve our personality, we should study carefully the Buddha's sayings as follows:

Life is too short.

All things are impermanent.

You should be aware that the world is a fool's paradise,

You should make an effort to cultivate your mind,

To unseal your eyes,

To train yourselves in diligence,

To keep yourselves from defilement,

And to shed light on your way.

A wise man loving himself

Shows diligence in self-improvement,

Strives for diligence in doing good deeds,

And never gives up his personal improvement.²⁹

Self-development through Right Mindfulness (Sammaṅgī)

The meaning of Right Mindfulness is remembering righteousness and holy doctrines that are useful to you and others.³⁰

²⁹ Stories of Dhammapada, by Ven. Thich Minh Quang

Why can the meanings of Right Mindfulness help one affirm his personality? The explanation below could prove useful for improving one's personality. Let's examine it in more detail.

One who always remembers righteousness and holy doctrines in order to do good deeds is really a virtue person. He is aware of his actions. He has the ability to observe his thoughts and to control his behavior. His power of observation and control improves his personality.

The Reverend Thich Tri Quang explained that Right Mindfulness *is right in thinking that helps one take his self-discipline and get a concentrated mind. It is one's self-awareness and self-assertion. With Right Mindfulness, Buddhists are always reminded that they are Buddhists; furthermore, human beings are reminded that they are human beings.*³¹

From this we can fully comprehend that the characteristics of Right Mindfulness are what people should cultivate in order to improve their personality.

When one's mind goes deep into concentration, one will realize clearly the truth that shows him the way to a holy life. He is aware of how good or bad his actions are. The awareness of doing good deeds perfects the personality.

As we know, when a mind is concentrated, wisdom will arise. Wisdom is essential for one to be aware of all factors and aspects involved. He can correctly assess the effects of these situations, and then he will find ways of solving them. It is Right Mindfulness that shows him the right way to follow so that he can assert himself.

³⁰ Idem, p. 484

³¹ Reading Dhammapada of Hinayana 1, p.214

In his last teachings, the Buddha said that if his disciples always kept Right Mindfulness, their cultivation would never decline. He also said in the Dhammapada: *Enjoy Right Mindfulness that will keep your mind straight. You should make efforts to get away from doing evil* . Why did the Buddha tell us that we should make efforts to get away from evil? Because it is easy to do bad, while doing good is very difficult, and because the spirit of evil in man is always present. That is why we should be mindful of the effects of our actions in order to avoid negative results. What we do thus reforms our personality.

Last but not least, thanks to Right Mindfulness, our minds can get peaceful and concentrated. From our peaceful and concentrated minds, our wisdom arises. Our wisdom is what we are able to control our actions and speech. Under our control, our actions would be kind and our speech would be gentle. Therefore, Right Mindfulness is the one of the important ways to perfect our personality.

Self-development through Right Concentration (Sammaṣamaḍhi)

What Right Concentration means is a state of mind that is concentrated on a legitimate target conforming to the truth, useful to yourself and others.³²

If your mind is only concentrated on good deeds such as giving love to all living creatures, or doing something

³² Idem, p.485

useful to yourself and others, your virtue is greatly appreciated. Your virtue represents your personality.

Zen Master Thich Nhat Hanh explained that concentration is the natural purification of a mind. For example, if a glass of water is not purified with a water purifier, naturally, the water deposits its dirt on the bottom of the glass.³³

Right Concentration can be thought as good exercise for the mind. For the Sangha, it is the best way to Nirvana.³⁴ For lay-Buddhists, it is good exercise for our minds. After working hard, the mind needs exercise as well as the body. Everyday you spend time doing exercise to stay healthy. Why don't you spend time keeping your mind in complete peace in order to have a brilliant mind? Today, we easily become stressful, frustrated, fearful, and worried, causing our minds to be unstable. Right Concentration will help us clear our minds. Our pure minds will guide our sense of what is right and just.

Concentration is a characteristic of the mind. It can help the mind keep a balance. The Buddha said: *The mind is the leader of all the laws*. Therefore, if you have a peaceful mind, you will obtain a state of stability. When your mind is stable, your knowledge is easily broadened, and you can be fully aware of your affairs, then you can wisely deal with them.

From the above, we realize that Right Concentration practiced everyday helps us keep our mind balanced and

³³ The Heart of the Sun, written by Reverend Thich Nhat Hanh.

³⁴ Nibbana (Pali)

stable which creates our good behavior and assures ourselves a sense of our own personality.

Self-development through Right View (Sammaditthi)

Right View is defined as one's correct understanding and awareness based on objective reality. Our observations and comments should not be contaminated by our custom or prejudice. A person who keeps Right View always distinguishes between right and wrong.³⁵

Right View holds that our correct understanding and awareness are vital to affirm our personality. For example, in order to make a sound remark on anything around us, we must have practical experience in observation and knowledge of good and evil. Without experience and knowledge, our opinions on facts are irrational. Right View comprises both the practical experience and knowledge that are key factors in training our personality.

Why and how Right View is such important that one should practice. The following stories can prove its importance.

A story of an Enlightened One named Anasrava can help us understand Right View clearly. Anasrava was a talented and righteous monk. His talent and righteousness made his colleagues and even his master feel jealous of him. One day, his master instructed him to commit murder to attain Enlightenment. Not to distinguish between right and wrong, he acted on his master's order. He killed people to

³⁵ Idem, p.480

cut one finger of one person, until he collected enough 1,000 fingers. As a result, he was arrested and people were frightened of him. Due to his lack of Right View, he caused much suffering to others. As far as we can judge, his evil-doing destroyed his personality. (Later, when he met the Buddha he was enlightened with the Buddha's teachings).

In the Dhammapada we are reminded:

*To distinguish between right and wrong is what it is called Right View and is the light with which humans guide themselves.*³⁶

If we know how to guide ourselves, we know for certain how to perfect our personality.

The Buddha's seeking the truth is an example of Right View to us. After having spent six years practicing the austerities of a monk's life, the Buddha realized that it was not the best way to reach Enlightenment. This kind of practice only exhausted the body. With exhausted bodies, people's minds could not be kept pure and clean. Defilements could arise from unsettled minds. That was why ascetics could rarely attain Enlightenment. Experience had taught him that extreme austerity of the ascetic's life never brought Enlightenment.

It was Right View that guided the Buddha to his truth which has been a torch to light our way to a righteous life for thousands of years, and which has always been the best lesson for us to practice everyday to make our personality better.

In the Kalamasutta the Buddha said: *You should only believe in and act on that which you have experienced, that*

³⁶ Stories of Dhammapada, compiled by Ven. Thich Minh Quang

*which conforms to the truth, and that which would bring happiness to you and others.*³⁷

To sum up, Right View is the one of the best methods we should practice in order to distinguish between right and wrong. Then we can be aware how to behave well. Good behavior is a characteristic that enhances our value of our personality.

Self-development through Right Thought (Sammaṣamkappa)

The meaning of Right Thought is straight thinking. One who practices Right Thought carefully considers what should be done. He is aware of his misdoing or evil thought in order to make a confession.³⁸

One who always thinks about his mistakes and confesses is victorious in the fight against him. This is the best way to perfect his personality.

The Buddha taught his son, Rahula: *When you think about the bad things that you have done you should make a confession to your master, or your mentor, or your co-religionists. From then on, you should never relapse into your misdoing, so you need practice your thoughts to be pure in body and mind, and speech.*³⁹

One who lives by Right Thought thinks about good deeds to practice, and thinks about bad habits to break. His Right Thought is never blurred by evil thinking. He always

³⁷ The Way to Buddhism, written by Tinh Mac.

³⁸ Idem, p.481

³⁹ The Buddha and His Teaching, written by Narada, translated into Vietnamese by Pham Kim Khanh.

gives his careful doing and speaking to others. He ponders over the Buddha's words then applies the teachings to his life: *Your thoughts never cause anyone any harm.* Living by Right Thought he is yet another way of improving his personality.

For the sake of human beings, the Buddha vowed to save us from the cycle of rebirth (the wheel of life). His inspiration came to him while he was the Crown Prince. And that was the reason why he strove to reach Enlightenment. If human beings like us would only think about the troubles we cause to our relatives or outsiders and repent what we have done, we are sure to make others happy. Or we should have a sense of duty to take good care of our family and to do good for society. Taking good care of our lives, of our families, and of our people, we are enhancing good characteristics of our personality. From my point of view, Right Thought can help us improve ourselves.

In brief, we need to practice Right Thought in order to think carefully about our life or phenomena as they are; so that we can find the best way to make our lives better. After carefully thinking about our actions and speech we can rightly evaluate ourselves. Our right thinking symbolizes our personality. Thus, Right Thought is a necessary practice to enhance our value of personality.

3

The eight methods of the Eightfold Path are closely connected together. Practicing concentration is helpful for generating wisdom. Wisdom is vitally important for a growing awareness of our life. Right Concentration is improved due to being pure in body and mind and speech. If we are determined to follow the Buddha's teachings we will lead a life of virtue. Virtue is its own reward. By practicing the Eightfold Path we can perfect our personality, and find true happiness in our time.

It is said that when a king of Hell asked the Buddha *why should the Earth Treasury Bodhisattva continuously save human beings from their sins, when just in a short time they relapsed into their misdoings?* The Buddha replied that *humans' bad habits were too difficult to break because they were stubborn and because the spirit of evil in man was unable to destroy.*⁴⁰

Thus, our evil actions arise from our spirit of evil, as the Buddha clearly showed us. However, he also showed us the way to improve ourselves. Such a way depends on how determined we are to mend our habits and patterns of thought and action.

In his final words, the Buddha said: *You should always make efforts to practice my teachings. If you waste your time now, you will feel regret later. I showed you the best way to a perfect life. It is up to you whether you practice or not.*⁴¹

⁴⁰ Shades of Meaning of Earth Treasury Bodhisattvasutta, by layman Mai Tho Truyen.

⁴¹ The Buddha's Last Days and Last Teachings, by Reverend Thich Minh Chau.

In our life, more often than not we behave badly towards others, now we can cease doing ill when we understand the value of life. There are innumerable sources of views that we cannot control, but we have control over our thoughts. If we spend more time trying to be mindful of what happens in life, then we can realize that life is of endless interest and wonder, we should learn more, and we should be grateful for our blessings, and repay kindness with kindness.

In conclusion, the Eightfold Path is the effective method for the perfection of our personality. Improving ourselves is easier than controlling others because it is within our reach. We are unable to do what is beyond our understanding. Self-development through the Eightfold Path is within our reach. Such is the way that we should continuously cultivate ourselves.

The fall - 2006.

The Buddha's Sayings: (Dhammapada)

Compiled by Ven. Narada

Para. 167: Do not serve mean ends. Do not live in heedlessness. Do not embrace false views. Do not be a word-upholder *

* (by being subject to repeated births and deaths).

Para. 103: Though one should conquer a million men in battlefield, yet he, indeed, is the noblest victor who has conquered himself.

Para. 50: Let one not seek others' faults, things left done and undone by others, but one's own deeds done and undone.

Para. 133: Speak not harshly to anyone. Those thus addressed will retort. Painful, indeed, is vindictive speech. Blows in exchange may bruise you.

Para. 232: One should guard against misdeeds (caused by) speech, and one should be restrained in speech. Giving up evil conduct in speech, one should be of good conduct in speech.

Para. 84: Neither for the sake of oneself nor the sake of another (does a wise person do any wrong); he should not desire sons, wealth, or kingdom (by doing wrong): by unjust means he should not seek his own success. Then (only) such a one is indeed virtuous, wise and righteous.

Para. 246-247: Who so in this world destroys life, tells lies, takes what is not given, goes to other's wives, and is addicted to intoxicating drinks, such a one digs up his own root in this world.

Para. 163: Easy to do are things that are hard and not beneficial to oneself, but very, very difficult, indeed, to do is which is beneficial and good.

Bibliography:

* **One author:**

- Reverend Thich Minh Chau. *The Chinese Madhyama Āgama and the Pāli Majjhima Nikāya, A Comparative Study*. HCMC Publishing House, 1998
- Ven. Thich Minh Phat. *The life of the Buddha*. HCMC Publishing House, 1996.
- Reverend Thich Minh Chau. *The Buddha's Last Days and Last Teachings*. Religious Publishing House, 2003
- Bhikkhu Thich Hoan Quang. *The Buddha's Last Teachings*. Published in 1970.
- Ven. Narada. *Dhammapada*. Printed in Taiwan, 2004.
- Reverend Thich Tri Quang. *Reading Dhammapada of Hinayāna, volume 1*. Religious Publishing House, 2000.
- Layman Mai Tho Truyen. *Shades of meaning of Ksitigarbha-sutta*. Religious Publishing House, 2006.
- Zen Master Thich Nhat Hanh. *The Heart of the Sun*, (material kept at Xa Loi library)

* **Multiple authors:**

- Hellmuth Hecker, Nguyen Dieu translated into Vietnamese. *Sudattanathapindika*. HCMC Publishing House, 1997.
- Hellmuth Hecker, Nguyen Dieu translated into Vietnamese. *Maha Moggalana*. HCMC Publishing House, 1997.
- Ven. Narada, Pham Kim Khanh translated into Vietnamese. *The Buddha and His Teachings*. Thuan Hoa Publishing House.
- Chief Editor: the late Reverend Thich Thien Hoa. *Comprehensive Study of Buddhism*. Religious Publishing House, 2004.
- Samtideva, Bhikshu Thich Tri Sieu translated into Vietnamese. *The Discipline of a Boddhisattva*. Published in 1990.
- Hellmuth Hecker, Nguyen Dieu translated into Vietnamese. *Ananda*. HCMC Publishing House, 1997.

- Hellmuth Hecker, Nguyen Dieu translated into Vietnamese. *Mahà Kasapa*. HCMC Publishing House, 1997.
- Ajahn Sumedho, Susanta Nguyen translated into Vietnamese. *The Mind and the Way: Buddhist Reflection on Life*. Religious Publishing House, 2005.
- Reverend Thich Minh Chau. *Majjihima Nikàya (Kakacupama-sutta)*. Religious Publishing House, 2003.
- Ven. Thich Minh Quang translated from Chinese version. *Stories of Dhammapada*. HCMC Publishing House, 1995.

VÖÔNG THÒ MINH TÂM

**Nhân cườh con ngồô
trong triệ lyù Bảt Chầh Nầ
Phả giầ.**

NHAKUAT BẮN VẮN HỒA SẮNGON

Lôô giôô thiã

Tieán số Nguyễn Quốá Tuán
(Viẽn Nghiẽn Cồu Toãn Giã - HãNoã)

Có nhiều đường để ta đi tới với giáo pháp của Đức Phật. Như tác giả của bài viết này là một. Một cuốn sách mỏng thôi nhưng là trải nghiệm của một người học Phật, muốn học Phật như Phật đã từng dạy. Một người như tác giả đang dần bước trên đường học Phật mà thành tựu thì công hạnh đạt được chắc chắn là đầy đặn và lớn lao.

Một ngày, tác giả bỗng bừng lên để nhận chân một điều: sau 25 năm quy y nhưng “chỉ là đưa con rong chơi lạc lối”. Bây giờ, cần mau kíp học hỏi lại, học hỏi một cách thực sự dưới ánh sáng trí tuệ và từ bi mà Đức Phật đã chỉ dạy. Học theo cái căn cơ của mình, học để biết thương yêu và tha thứ, học để làm trôi cuốn những cạn lắng thù ghét và ích kỷ, học để sửa sang cái bất toàn mà đời người ai cũng sa vào. Tác giả đi từ kinh nghiệm cá nhân để trình bày bài học của mình theo chu trình GIỚI-ĐỊNH-TUỆ. Học Phật bắt đầu từ đâu là theo kinh nghiệm của từng người. Trong cái “kho trời chung” của học Phật và Phật học “mà vô tận của mình riêng” (xin mượn ý của Chu Thần-Cao Bá Quát) một nẻo đường đến với giáo pháp của Người. Cái sự đó là do bởi cơ duyên của từng con người vốn có và được tác động.

Bát Chánh Đạo là con đường để đời người giải thoát khỏi mọi vọng tưởng, trong đó vọng tưởng ta là có, ta là

duy nhất đã đưa người ấy sa vào những sai lầm cay đắng. Bát Chánh Đạo không dùng đề cao đàm khoát luận mà đề tu tập. Sự tu tập trên đường học Phật quả thật gian nan, gian nan như “lội ngược dòng sông”. Là người cư sĩ tại gia và theo quan niệm riêng, tác giả đi từ việc giữ giới đầu tiên để triển khai các bước đi tiếp sau, thay vì đi theo tình t ự mà Đức Phật và chư tổ đã truyền dạy. Ấu cũng là một nẻo đường đến với sự thoát khổ. Lẽ dĩ nhiên, đi ngược chiều là kinh nghiệm riêng của tác giả, song vì ngược chiều mà sự gian nan cũng nhân lên. Nhưng với một quyết tâm cao độ thì ngược chiều không đồng nghĩa với đi sai lạc tám con đường, mà chỉ là chọn đi con đường nào trước theo kinh nghiệm riêng. Cũng tùy đây thôi!

Tôi không cho đây là một cuốn sách chỉ bàn về nhân cách con người thuần túy. Cũng không là một cuốn sách với những lý thuyết dài hơi, mà là một nhân cách được cụ thể hóa qua kinh nghiệm tu tập để đạt đến sự hoàn toàn đáng muốn. Tác giả cho ta thấy đây là bài học cá nhân song cũng có thể có giá trị tham khảo nên đem ra cùng chia sẻ với mọi người. Lựa chọn tu tập như thế nào là tùy ở mỗi người, nhưng có một điều sau đây là tâm niệm: nhân cách con người chỉ có thể đạt đến độ hoàn hảo khi con người ấy đi theo con đường chân chính mà Đức Phật đã chỉ dạy.

Xin có đôi ý gi ới thiệu với bạn đọc. Mong rằng cả tác giả, người viết lời giới thiệu và bạn đọc cùng chia sẻ điều tâm niệm đó.

Hà Nội, ngày 8 tháng 11 năm 2006

Lôô trầề tình

Toá sinh ra trong mỗi gia đình có quầ nhiều nghiệp bào. Nó cay đắng như nhầ củ tuồ thồ cồ theo toá vào lòm dần cùng nầên thầề. Hôn 40 nầên trầề nghiệp giồồ sống giồồ cuồ nầồ, toá luôn có vung vắ nầồ tầồ tại vầồ luôn tồ trầề cuồ nầồ sao quầ khác nghiệp, long ngồồ sao con nhiều nó chua cay. Mỗi mùa lễ Vu Lan nhìn mỗi ngồồ trao nhau bông hồng, toá tuồ thầề quay mặt nầồ, nhìn cầồ trong phim cha mẹ thồề yeồ chầồ sờ con củ toá phầồ chuyềồ sang kênh khầồ, nhìn cầồ cũ xồồ củ anh em nhầồ bầồ bầồ thồề yeồ nầồ bầồ nhầồ toá nuồ nồồ mẹ vào long. Bao nó oan ùồ trong cuồ sống, trong gia đình đồồ nhờ cồ trầề ngồồ toá, cầồ có bầồ mình toá cầồ thầồ sâu vào nó nầồ buồ...

Rồồ mỗi ngày toá chồồ nhầồ ra rầồ đườồ nầồ 25 nầên quy y đồồ chầồ nầồ Nầồ Tồ toá vầồ chầồ nầồ con rong chồồ lầồ loá. Vì cồ lồ chồồ bao giồồ toá nghiệp nầồ mỗi củồ kinh. Toá cho rầồ kinh Phầồ chầồ đầồ cho nhồồ bầồ xuồồ gia, cho nhồồ ngồồ muồ nầồ tìm giầồ thồồ giầồ ngoồ con hầồ chồồ sinh nhờ toá thì khồồ thầồ nhiều vầồ khồồ thầồ thồồ hầồ nầồ. Và vì lồ... toá cồ mầồ soi mầồ vào nhồồ củ xầồ củ ngồồ nầồ mầồ khồồ hầồ cồ mầồ chồồ long vồ thầồ.

Con ngồồ vồ bá toồ, củ thầồ vào củ àồ chầồ cầồ nhau bầồ mỗi rầồ giồồ mồồ mầồ nhờ sồồ tồồ trong bầồ tính con ngồồ. Nầồ lầồ nhiều mầồ chồồ ta khồồ chồồ bầồ Tuy nhiều bầồ chầồ con ngồồ luôn hồồ thầồ. Nhồồ vào nầồ con ngồồ luôn muồ tu sồồ bầồ thầồ mình. Khi chồồ nầồ tại nầồ nầồ lầồ lầồ vầồ, toá chầồ muồ tồồ mình hầồ thầồ

chính mình, và niệm những phần tích này nên chia sẻ nên cảm thông với những người có cái nhìn sai lệch về lòng Phật dạy nhờ đó.

Lòng Người luôn luôn sẵn sàng soi chiếu cho chúng ta, những bậc xuất gia lẫn tại gia và ngay cả những người không hiểu sâu về triết lý của Người.

Khi nghe nên triết lý của Phật ta thông hiểu nghe những điều qua cao siêu phải cần nên trí tuệ viên mãn nên thái độ, mà có phải con người ai cũng có hiểu trí tuệ nên nhà rõ nên tu tập nên nên sự giải thoát ngay đó trong Phật? Và chính vì vậy chúng ta e dè không dám có gắng tìm hiểu lòng dạy của Người. Thái ra ta chớ cần lắng nghe tông lời ra nói na mà rõ ràng nhờ mỗi vài thể hiện điển hình ngay.

Đừng sống buông thả! Đừng sống thấp hèn! Đừng thừa nhận kiến thức tai hại! Đừng tăng thêm cuộc đời bất toàn! ⁴²

Nên niệm rằng thân thể này là ba phần, và sáng cao thông con người phải biết nên tranh và chiến thắng với chính bản thân. *Chiến thắng cả triệu người tại chiến trường vẫn không bằng chiến thắng bản thân. Chiến thắng bản thân mới là chiến công hơn hết.* ⁴³

Có lẽ bây giờ bạn và tôi mỗi một thể cảm nhận sự mỗi mặt những này quy về tâm trong lòng dạy của Người. Vậy nên chớ cần thờ ơ hạnh lòng Phật dạy tông chủ, tông chủ mỗi và trong tính cách của chúng ta, chúng ta nên cố gắng cho bản tính thiện của mình tăng dần lên. Khi con người có hiểu nên nên tính tốt thì chúng ta còn lo gì nhân cách của mình không hoàn thiện?

⁴² Đọc Pháp Cú Nam Tông 1, HT. Thích Trí Quang

⁴³ Kinh Pháp Cú (sách dd)

Tuy nhiên không phải để chúng ta có thể đi tu chảnh nữa, vì chúng ta không nên tìm thấy chính mình sai lầm. Chúng ta luôn cho rằng quan niệm của mình là đúng, tổ duy của mình là hoàn hảo. Mọi quan niệm khác đều sai lệch, mọi tổ duy khác đều thấp kém. Vì vậy ta sẽ cố gắng trở lại theo những lẽ thường của cuộc đời nếu ngay bây giờ ta không can tâm chiến đấu với chính bản thân.

Vậy thì, thôi bây giờ ta đừng làm cho cuộc đời bất toàn nữa, đừng tìm lỗi người nữa, đừng xét người có làm hay không làm gì, mà hãy tự nhìn vào việc làm của mình, xét mình có làm hay không làm gì.⁴⁴ Và hãy lấy nỗi oan ức làm cửa ngõ đạo hạnh.⁴⁵

Lập Thu năm Bính Tuất – 2006

⁴⁴ Kinh Pháp Cú (sách dd)

⁴⁵ Luận Bảo Vương Tam Muội

1

Hàng ngàn năm ñăotroá qua tồkhi Ñöu Phaá nhạp dieá; tuy nhiêñ giạu phạp của Ngồôđ ñăolan toá khắp nơi trên theá giồu. Cung vồu thồu gian, heá tồ tồông Phaá giạu ñăo thán nhuậñ vạo mỗi tầng lồp nhầñ dầñ trong xăo hoá. Lồu dầy của Ngồôđ ñồođ tìm hiệủ, phầñ tích, vạoạp đũng vạo ñồu sóng theo cô dưỡeủ của mỗi ngồođ, mỗi phạp mỗủ.

Khoặng ngoạ ñeá bắ việủ nằy cũng theo mỗi cô dưỡeủ tìm hiệủ riệng biệủ trong lồu dầy của Ngồôđ vẹmỗủ nhầñ cầh con ngồođ trong xăo hoá.

Nồu ñeủñ reủ lưỡeủ nhầñ cầh theo tồ tồông Phaá giạu hay củi theá hỏn lầo theo triệủ lýủ Bắ Chầh Ñăb, ngồođ ta cồu theá nghó ngay ñeủñ nhầñ cầh của ngồođ xưá gia. Nhồng khoặng chặcồu vắy, tu tắp nhầñ cầh theo lồu dầy của Ngồôđ ñồođ trồh bằy ôủñắy thì bắ cồu ngồođ xưá gia hay tắ gia ñeủ cồu theá nhầñ ra ñồođ. Ñeủñ nằy khoặng nằñ riệng trong phầñ vi giồu lườủ mầo ngồođ xưá gia lầh thỏi mầo ñồođ biệủ hiệủñ trong cầh cồ xồu hằng ngay của mỗi ngồođ. Hỏn ñồủ, sỗi phầñ tích của bắ việủ nằy chặ nhầñ vạo sỗi reủ lưỡeủ cầh sóng vạo cồ xồu của mỗi ngồođ bằh thồođng, khoặng ñi sầủ vạo tồ tồông xưá theá gian của nhồng bắ xưá gia.

Bắ Chầh Ñăb lầo mỗủ phầñ của con ñồođng ñồủ ñeủñ giạu ngoá Tuy nhiêñ ñeủñ nằy quầủ lầo rắ khouủnỏủ vồu chừng ta, nhồng con ngồođ bằh thồođng ñằng sóng trong mỗủ theá giồu ñắy xa hoạ cầñ đỏ vạo nhồng cồng ngheá hiệủ ñắ. Vỉ vắy chừng ta chặ ñeủñ phầñ tích Bắ Chầh Ñăb ñồ mỗủ

những sóng cao thồng mà chúng ta, ít nhiều vốn sẵn có bản
tính thiện, đang noi theo. Trong kinh Trung Bộ *Pha
lũn*: *Ta đã mở con đường Thánh đạo tám nhánh đưa đến yên
ổn an toàn*.⁴⁶

⁴⁶ Kinh Trung Bộ, phẩm kinh Song Tâm, HT. Thích Minh Châu.

Bát Chánh Nhã laogi?

Theo Phaï Hoï PhoảThoâng ñình nghĩa rằng: *Bát Chánh Đạo là tám con đường ngay thẳng hay tám phương tiện mẫu nhiệm đưa chúng sinh đến đời sống chí diệu.*⁴⁷ Trong kinh Pháp Cuũõu Phaï ñoï rằng: *Bát Chánh Đạo là con đường cao thượng nhất.*

Bát Chánh Nhã ñoï chia thanh ba pháp:⁴⁸

Giõu, Ñõnh, Tueä

a. Giõu laõnhõng ñiêu luaï giúp con ngõõu tu sõu bãm thân, trau giao ñõu hañh. Ví dụ ñhõ trong Ngũ giõu củã ngõõu cũ sớ ngõõu ñõu nghiẽm tuũ tuũ theo Ngũ giõu thì hoï cũ theã hoãm thiẽm mõi tũ cũũ củã riẽng hoï *Giõu luật trong sạch chính là bước đầu giải thoát hay khởi điẽm củã an ñĩnh và phát sinh trí huệ.*⁴⁹

Giõu bao gồm: Chánh Ngõõ Chánh Nghĩp, Chánh Mãng.

b. Ñõnh giúp con ngõõu cũ ñõõõ ñhõng trãng thãu quãn bình. Khi tinh thãu vã tinh cũũ quãn bình, con ngõõu sẽ ñhã ñõnh sõi viẽũ xãy ra mõi cũũ chính xũũ, vã vì theã hoï sẽ cũ ñhõng hõõng giãũ quyẽũ ñũũng ñãũ. Cũũ giãũ quyẽũ

⁴⁷ Phật Học Phổ Thông, HT. T.Thiện Hoa, Chủ Biên, T.479.

⁴⁸ Trong sách "So Sãnh Kinh Trung A Hàm cũũ Hán và Kinh Trung Bộ cũũ Pali" trang 148, củã HT. Thích Mãnh Chãu, ghi rằng: " Tám Thánh Đạo ñõu ñõũ 3 ñõũ, mà 3 ñõũ bao gồm Tám Thánh Đạo. Chánh Ngũ, Chánh Nghĩp, và Chánh Mãng ñũũ bao gồm trong ñõũ Thánh giõu. Chánh Niẽm và Chánh ñĩnh ñũũ bao gồm trong ñõũ ñĩnh. Chánh Kiẽũ, Chánh Ngũyẽũ, và Chánh Phương Tiẽũ bao gồm trong ñõũ Thánh Tuẽũ. ñũũ là lý do Tám Thánh Đạo ñõu ñõũ 3 ñõũ, ñũũng 3 ñõũ bao gồm Tám Thánh Đạo".

⁴⁹ tham khãu Sự Tích Tu ñũũ Cãp Cũũ Đũũ, Nguyễn ñiẽũ ñũũ - XB 1997

ñuòng ñáén củá hoĩ cho tháy nhöög hañh vi, öng xöũñuòng ñáén củá hoĩ Ñöñh bao goàn: Chành Tinh Táñ, Chành Nieñ, Chành Ñöñh.

c. Töñôi trí Tueä con ngöög cötheáxoà böñhöög thoi quen ích kyü nhöög ñöñh kieñ, nhöög quan nieñ sai lañ. Trí tueälañngöög lañh ñáö taö ba giuò con ngöög bieá tu táö ñeáhöög ñeñ möñ ñöög soáng ñöñh hañh. Trong kinh Öu Bao Táé, Phái noñ rañg: *Con người hơn cả mọi loài về trí tuệ. Vao chính nhö vao trí tueä con ngöög möñ cökháñnañg phañ ñoañ, suy xeñ veñhöög vieñ mình lañ, chöu trañh nhieñ veñ hañh vi củá chính mình.* Tueäbao goàn: Chành Kieñ, Chành Tö Duy.

Nhö tu táö theo táñ con ñöög ngay tháñg nay mañ con ngöög cötheátaö ra möñ nhañ cañh hoañ hañ cho chính mình.

Nhân cùh laogì?

Nhân cùh laohanh vi chuan möc, laocùh cö xöüñuùng ñaén cùh moá con ngöôú. Khi hanh vi vaocùh cö xöücuá moá caunhañ ñöôc hoan thieñ thì ngöôú nay ñaotab neñ nhân cùh cùh chính mình.

Töökhi cha ñöú ñöà treüñaõmang di truyeñ cùh cha meì veàtrí tueäláñ tính tình. Lôm leñ theo söi giaù duç vaomoá tröông chung quanh, tính tình ñöà treüdañ dañ seõthay ñöa theo chieù höông xaù hoæ toá. Söi giaù duç vaomoá tröông sóng còu moá anh höông khâu quan tröng trong söi hình thanh vaophat trieñ tö cùh cùh ñöà treü Vì vay cha meì phat nhán thöü ñöôc nhöng anh höông quan tröng nay ñeá diu daé con cùh theo chieù höông toá ñep.

Trong lôú Phaá ñeá cùchæroõlam theánao ñeámoá ngöôú còutheátöi hoan thieñ hanh vi vaocùh cö xöücuá mình phuo hõp vöü cùh chuan möc ñaö ñöü cùh xaõhoá. Cùh toá nhaá ñeágiaù duç con treülaocùh baé cha meì neñ thaá trieñ lôú ñeá cùh Ñöü Phaá ñeáhöông ñeá con ñöông chañ chính, ñeá giaù duç con cùh còüñöôc moá nhán cùh hoan thieñ, tröü thanh moá con ngöôú toá cho gia ñình vaõxaõhoá.

Chính tam con ñöông ngay thaug trong Baù Chamh Ñaö seõlaomoá phöông phap hoan myõ ñeábaé cha meì töi hoan thieñ bam thañ vaõgiaù duç con cùh sau nay.

** ** *

(chú thích: Theo kinh Trung Bộ quyển 1 trang 659 bản dịch của HT. Thích Châu và Phật Học Phổ Thông trang 480 của HT. Thích Thiện Hoa chủ biên thì Bát Chánh Đạo được sắp theo thứ tự như sau:

- 1 - Chánh Kiến.
- 2 - Chánh Tư Duy.
- 3 - Chánh Ngữ.
- 4 - Chánh Nghiệp.
- 5 - Chánh Mạng.
- 6 - Chánh Tinh Tấn.
- 7 - Chánh Niệm.
- 8 - Chánh Định.

Trong cuốn Cuộc Đời của Thánh Tăng A Nan Đà trang 44, bản dịch của Nguyễn Điều thì Chánh Kiến là bước đầu căn bản của Bát Chánh Đạo.

Bài viết này không sắp xếp theo thứ tự như trên mà được sắp xếp theo cơ duyên của người trình bày, từ sự tu tập đơn giản nhất tiến đến sự tu tập cao hơn. Theo cơ duyên của riêng tôi, giới luật là điều căn bản nhất cho người mới bắt đầu tu tập. Vì lý do đó sự trình bày đã lần lượt từ giữ giới thanh tịnh để dễ tu tập vào định và từ định con người sẽ phát sinh trí tuệ.

Đạo Phật có rất nhiều pháp môn, và không có sự bắt buộc chúng ta phải tu tập theo một pháp môn nào, tùy theo căn duyên của mỗi người mà chúng ta có quyền lựa chọn pháp môn tu tập thích hợp miễn là pháp môn đó không nằm ngoài chân lý của Người.

Do đó, Chánh Ngữ, Chánh nghiệp, Chánh Mạng, Chánh Tinh Tấn, Chánh Niệm, Chánh Định, Chánh Kiến, Chánh Tư Duy sẽ được trình bày lần lượt sau đây.)

*
** * * *

2

Rem luyẽn nhaân cầh trong Chầh Ngöõ

Theo Phả Hồ PhoảThông Chầh Ngöõ ñừnh nghĩa nhö sau: *Chánh Ngữ là lời nói chân thật, công bình, ngay thẳng và hợp lý.*⁵⁰

Neáu chừnh ta rem luyẽn bầm thầm theo nhöõng phầm cháí toá nhö vậy, chừnh ta ñang tồg bôõu hoặ thieñ nhaân cầh củ mình. Tuy nhiề, ñeácouñõõ nhöõng phầm cháí nay con ngöõ phầ phầ ñeáu rem luyẽn bầm thầm rá nhiề.

Chừnh ta hầ cườg phầ tích vì sao khi tu tạp Chầh Ngöõ con ngöõ tồ hình thầm mỗ nhaân cầh hoặ myõ cho chính mình.

Con ngöõ ñeá khi vì lờ ích riềg tồ: củ củ hoặ danh lờ hoặ tình cầm, ñeákhông ngầ ngầ lờ đố nhau. Hoặ vì trầh ñeútrầh nhiề, trầh ñeúlờ làm do mình gây ra, ngöõ ta ñeá lờ cho ngöõ khầ, ñeá xầ ngöõ khầ. Ñeá khi vì sồ lầm mềch long bầ bệ ngöõ thầ, ngöõ ta khầg theá ñeá củ thầ thầ ñeá. Vì vậy, ngoá yù nghĩa *chân thật, công bằng, ngay thẳng, Chầh Ngöõ con mang nghĩa lời nói hợp lý, khéo léo.*

Vồ tính thích phồtrồg, con ngöõ hay khoe khoe nhöõng củ hay, củ ñẹp củ mình. Tuy nhiề, mỗ củ vồ tình hay có yù hầ ñeá lầm cho ngöõ ñeá ñeá mang tá ñy

⁵⁰ Sách dd, T. 481

mae cam thua kem hoae mang long ganh gheu. Ngoai tam lythich khoe khoang, con ngooi con mang tam lythich noi xaui ngooi khai. Noi xaui ngooi khai cuong lao moi cau nang giatruo cuu minh vaohai thap giatruo cuu ngooi. Nhung thai ra khi khoe khoang hoae noi xaui ngooi khai, chinh hoi naotoi lam ma phan chat nao nio, nhan cau cuu chinh hoi

Trong nam giou cam cuu ngooi co so cou moi giou lao khoang Voing Ngoo Nghia cuu Voing Ngoo khoang hoan toan non thua la khong noi doi, ma con mang yung hoa noi loi khong tot - "bad speech". Nho vay chung ta cou thea hieu nghia Chamh Ngoo theo tong hoan camh cui thea troong hop cui thea nea ap dung cho phu hop. Vi vay khong nhung chung ta cau tu tap nea loi noi nioi cha thai, cong bang va ngay thung ma chung ta con phau biea tu tap nea loi noi nioi hop lyu kheo leu. Phai naoraen da y rang: *Có 5 loại ngôn ngữ mà các người có thể dùng khi nói với người khác; đúng thời hay phi thời, chân thật hay không chân thật, nhu nhuyễn hay thô bạo, có lợi ích hay không lợi ích, với từ tâm hay với sân hận.*

51

Trong kinh Phap Cuu Nioi Phai noi rang: *Chớ nói lời thô lỗ. Người bị nói lời thô lỗ sẽ trả lời thô lỗ. Lời nói độc địa quả thật đau đớn. Lời qua tiếng lại sẽ làm tổn hại như gây thương tích. Ngooi con nhae nhou thea rang:*

Hãy đề phòng miệng lưỡi giận dữ!

Hãy thuần hóa lời tiếng của miệng lưỡi!

Hãy từ bỏ điều ác của miệng lưỡi!

⁵¹ Kinh Trung Bộ- Ví Dụ Cái Cưa, H.T Thích Minh Châu dịch

Hãy đem miệng lưỡi mà nói điều lành. ⁵²

Nỗu Phaỉ ãnãnoù vôù ngaỏ Muổ Kieỏn Lieỏn nhỗ sau: *Ta không nên nói điều tranh luận, vì sự bàn cãi chỉ khiến ta nói nhiều, khiến ta bị kích thích, khiến ta mất quân bình, và khiến ta khó định tâm trong thiền pháp.* ⁵³

Ngay ãoá vôù ngổoỏ xuaỏ gia ãoỏ Phaỉ ãoỏtổng daỏ đơ trong kinh Di Giỏo veỏhaỏnh không hí luận. Tyổkheo Thỏch Hoỏn Quan ãoỏnửnh nghỏa tỗhí luận nhỗ sau: *hí luận là lời luận bàn phi lý, vô nghĩa.* ⁵⁴ Chỏlaỏlỏỏ luaỏn baỏn voỏngỏa, phi lý maỏ Phaỉ cỏm không muỏỏ ãỏ tỗu củỏ mình phỏm lỏỏ, huỏng chi lỏỏlỏỏ noỏ cay ãỏỏ.

Ca dao Vieỏ Nam cỏucaỏ:

*Lời nói không mất tiền mua,
Lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau.*

Ổng baỏxỏa vaỏn thỗoỏng nhaỏ nhỗucon chaỏn laỏnên uốn *lưỡi bẫy lần trước khi nói. Nhỗ vậy chừng ta ãỏthỏỏy rỏng lỏỏ chừng ta noỏ ra quan trỏng theỏnỏ.*

Mỏỏ baỏ keỏnoỏ veỏngỏỏn ngổỏ trong kinh Phỏp CủỏThỏ Đủdo Tyổkheo Thỏch Minh Quang biỏn soỏ ãỏ nhỗ sau:

*Lời ác hay mắng chử
Kiêu mạn, khinh miệt người
Ai làm hạnh nghiệp này
Thù oán sẽ theo đây
Lời ôn tồn hòa thuận
Tôn kính chẳng khinh ai*

⁵² Đọc Pháp Cú Nam Tông 1 - HT. Thích Trí Quang.

⁵³ Lịch Sử Đức Mục Kiến Liên, Nguyễn Điều dịch-XB 1996

⁵⁴ Kinh Phật Di Giáo – Tk. Thích Hoàn Quang-xuất bản 1970

Mở trời buộc, an nhĩn
Thù oán tự hết ngay
Phàm người sống ở đời
Miệng lưỡi chính gươm dao
Chửi rửa mắng nhiếc nhau
Là cầm đao tự hại.⁵⁵

Khi Chàm Ngõõnõõ phân tích, chúng ta có thể nhận ra rằng sự rèn luyện về Chàm Ngõõ là một trong những cách tu tập quan trọng nhất mà mỗi nhân viên cần phải thực hiện cho mỗi cá nhân.

Rèn luyện nhân viên trong Chàm Nghiệp.

Chàm Nghiệp là một khái niệm trong Phật Học Phổ Thông như sau: Chánh Nghiệp là hành động, việc làm chân chính, đúng với lẽ phải, phù hợp với chân lý, có lợi ích cho người lẫn vật.⁵⁶

Hành động chân chính là những điều mà mỗi nhân viên cần phải rèn luyện. Bằng những hành động chân chính của người nhân viên, họ sẽ tạo ra được một môi trường làm việc tốt đẹp cho mình. Người nhân viên cần phải biết rằng trong mỗi hành động, xem xét việc làm của mình có phù hợp với đạo đức xã hội? có làm tổn hại đến người khác? Việc nào đáng bỏ, việc nào nên làm.

Người nhân viên giao công việc mà họ cần phải làm công việc nào mỗi cá nhân phải thực hiện, hoàn thành công việc, có trách nhiệm

⁵⁵ Pháp Cú Thí Dụ, TK. Thích Minh Quang

⁵⁶ Sđd trang 482

vô công việc nào giao thì người nào cũng nắm chòm mình
nào nhân cần của chính hơi Người còn nhân cần nung
nào luôn có gắng làm tới công việc của mình. Nếu công
việc bỏ sơ xuất hơi sẽ can nam nhân lỗi về mình, chấp nhân
sở trách phạt hoặc sẽ tới sai mà không tìm cách nào
cho người khác. Nếu hạnh năng hợp với lẽ phải, con người
phải biết nhân trách nhiệm cho việc làm của chính mình.
Tinh thần trách nhiệm nào tính tới của nhân cần.

Khi nói về hạnh năng chân chính **Nữ Phật** nào nhắc
nhởn sau: *Không vì bản thân, không vì tha nhân, không vì
con, không vì cửa, không vì sự nghiệp, không vì ngại vàng mà
làm điều ác; cũng không tìm thành công bằng phương tiện bất
chính. Người như thế mới thật là người có đức hạnh, có trí tuệ,
có theo giáo lý Phật dạy.*⁵⁷

Những hạnh năng mà người có số phải nào rèn luyện
khi nào vào thời người làm nên tới gia của **Phật** cũng
nào **Nữ Phật** nói trong kinh **Phật** rằng: *Ai sống trên
đời này mà sát hại, chiếm đoạt, gian dâm, dối trá, say sưa; sống
đam mê như vậy thì ngay trong đời sống hiện tại, người ấy đã
tự đào lên cái gốc rễ nhân cách của mình.*⁵⁸

Khi khuyên chúng sinh nên bỏ việc ác làm việc thiện
Người nào khuyên khích rằng: *Ai làm việc ác nhưng rồi biết
làm việc lành để xóa mờ đi việc ác, thì người ấy làm cho đời
mình sáng lên như vầng trăng ra khỏi mây che.*⁵⁹

Trong kinh Phật **Nữ Phật** cũng dạy chúng sinh:

Nói thiện và làm thiện

Thì phước lạc theo ta

⁵⁷ Đọc Pháp Cú Nam Tông 1, sdd.

⁵⁸ Đọc Pháp Cú Nam Tông 1, sdd.

⁵⁹ Đọc Pháp Cú Nam Tông 1, sdd.

Như bóng đeo theo hình

Hoặc:

Làm thiện sẽ được thiện

Gieo giống ngọt: yên vui.⁶⁰

Trong bài viết này không bàn đến nhân quả vì lẽ giáo lý của Nền Phật giáo hiện diện trên nhân quả. Chúng ta cần nhìn nhận nhân quả. Khi làm việc thiện, ta cảm thấy an vui vì chúng ta đã đem thêm cho con người mình một niềm tin tưởng trong nhân quả. Việc thiện không đem nghĩa “làm tốt việc” vì nó khi con người làm tốt việc cho chính họ thì danh hoa lợi, chức không nên thua chảnh vì lợi ích của tha nhân. Việc thiện ở đây mang nghĩa làm những việc làm không mang tính vụ lợi mà có ích lợi cho người khác, và việc làm này phải phù hợp với chuẩn mực của nền đạo đức xã hội và luật pháp của nhân.

Khi môn 7 của Thái tử La Hài La đã thời giờ Sa di, ngài luôn luôn nói Phật dạy rằng: Trước khi hành động con phải dò xét và suy luận kỹ càng: hành động này có hại cho ta hay có hại cho kẻ khác không. Hoặc có hại cho ta và cho kẻ khác. Vậy thì hành động này là bất thiện, hành động này đem lại phiền não và đau khổ. Hành động như vậy con phải tránh, không nên làm. Nếu mặt khác, khi suy luận con nhận định rằng bây giờ chính hành động mà ta muốn thực hiện sẽ không hại cho ta, cũng không hại cho kẻ khác, sẽ đem lại yên vui và hạnh phúc cho ta và cho kẻ khác, như vậy đó là hành động thiện, hành động như thế con phải nên làm.⁶¹

⁶⁰ Kinh Pháp Cú Thí Dụ – TK. Thích Minh Quang, XB 1995.

⁶¹ Đời Sống Đức Điều Ngự, T.T. Thích Minh Phát.

Những lời Phật dạy qua thái nào giúp cho chúng sinh nhân thời nào việc làm của mình mà không lẫn lộn việc lành với việc ác, mọi hành vi đều hướng đến việc lành. Những hành vi, việc làm chân chính nào nào ta nên mỗi nhân cần con người trong xã hội.

Rem luyệ nhân cần trong Chánh Mạng.

Trong Phật Học Phổ Thông, Chánh Mạng nào giới thích nhờ sự sinh sống một cách chân chính bằng nghề nghiệp lương thiện của mình. Người theo đúng Chánh Mạng sống một cuộc đời ngay thật không gian tham, không làm giàu trên mồ hôi nước mắt của người khác, không làm cho người và vật phải đau khổ vì nghề nghiệp của mình. Người theo đúng Chánh Mạng sống một cuộc đời có ý nghĩa: lợi mình lợi người, xứng với bát cơm mình ăn, manh áo mình mặc, chứ không ăn không ngồi rồi, sống bám vào người khác.⁶²

Vì sao Chánh Mạng là yếu tố giúp con người làm tăng giảm nhân cần của mình? Chúng ta hãy cùng nhìn theo lời Phật dạy về nhân cần.

Trong Tăng Chi Bộ Kinh, nào Phật luôn luôn ra dạy hàng nào giới gia về những việc làm ta ra của cái bằng công nghiệp chân chính. Người nào giàu có hợp pháp do tính chuyên cần, do tài năng và thiện hạnh tạo ra của cải tài sản và sử dụng cho bản thân, gia đình và giúp đỡ người khác, người đó đã sống theo đúng Chánh Mạng và Chánh Nghiệp.⁶³

⁶² Sách đã dẫn trang 483

⁶³ Sự Tích Tu Đà Cấp Cô Độc, Nguyễn Điều dịch.

Nhờ vậy, nếu mỗi quan chức tham ô hoặc lừa đảo lợi dụng gian tham, làm giàu trên mồ hôi nước mắt của người khác. Người tham xây dựng cầu đường, nhà cửa, nếu gian lận, bom ruột và tở, kết quả là cầu đường, nhà cửa kém chất lượng gây nên sự hao tốn số vốn của nhà nước hoặc gây tai nạn cho người khác, người này nên làm cho người khác phải đau khổ vì nghe tiếng thỉu lương tâm của mình. Người kinh doanh rượu, buôn bán ma túy, vũ khí, v.v... làm người làm giàu trên sự đau khổ của người khác. Người công nhân làm việc không theo đúng lương tâm trách nhiệm, tiền lương của mình làm người không xứng với bát cơm mình ăn, mất lòng mình mất. Người chu đáo lương cho công nhân không đồng xứng với công sức của họ bỏ ra làm người bỏ công, làm giàu trên mồ hôi nước mắt của người khác. Người ăn không ngoài trời, sáng sớm vào người khác làm người biến nhà, không thích tội mình làm việc nên nuôi thân mình. Kinh Nãi Thôn Lộ Thuê Lữ Ba La Mã nói rằng: *Người biếng nhác thì sự nghiệp ở đời đều không thể làm nên được.*

Treân này làm mỗi việc mà người thiếu nhân cách nên ra nên chúng ta so sánh với người sáng đúng theo Chánh Mạng. Người sáng theo Chánh Mạng tội thân họ nên tô ra mỗi nhân cách hoàn mỹ

Người có nhân cách sáng theo nghe nghiệp lương thiện, làm giàu bằng những phương tiện chính sẽ cảm thấy an ổn vào hạnh phúc. Nên Phải nên nói về bốn loại hạnh phúc của hàng cổ xưa, trong đó có mỗi loại hạnh phúc liên quan nên Chánh Mạng như sau: *Là hạnh phúc của người đã tạo nên tài sản do sự nỗ lực và cố gắng. Khi nghĩ rằng tài sản này ta đã tạo nên nhờ sức lực của chân tay, mồ hôi và thọ*

lãnh một cách hợp pháp, người đó cảm thấy thỏa thích và mãn nguyện. ..

Ngoài ra, mỗi người sống với nghề nghiệp lương thiện của mình cũng nên trau dồi nghề nghiệp thông xuyên, vì nghề nghiệp không chừa cần có lòng tận mầu công cần cầu thiện xảo nữa. Nếu nhỡ tay nghề không giỏi thì công việc mình làm sẽ không đạt yêu cầu hoặc vô tình làm hại đến người khác. Người thôi việc thì sớm chuẩn, bắt hạnh may mắn sẽ bền hơn người thôi việc tay nghề Người bắt số với tay nghề cao sẽ chuẩn bệnh toả hơn mỗi bắt số thiếu kinh nghiệm. Trong Bồ Kinh nói rằng: *Làm thầy thuốc phải có hiệu nghiệm, nếu y thuật còn kém thì không nên làm thầy.*

Nếu nên nghề nghiệp chúng ta cũng nên nhắc nên mỗi sống của cầu vô tu số. Cuộc sống của hồi lai không sao sống cũng đồng của cầu thí chuội hồi không tới làm ra của cầu. Tuy nhiên nên sống thanh tịnh giới giới của hồi lai mỗi việc làm lỗi ích nên giới giới nên Pháp và làm mỗi tâm giới giới cho hàng Phật tử tại gia noi theo tu học.

Nữ Nữ Narada nên đời ta công việc của nên Phật nhờ sau: *Trọn cả ngày đức Phật luôn bận rộn với nhiệm vụ đạo đức. Ngài chỉ ngủ một tiếng đồng hồ chương trình hoạt động của Người được sắp xếp rất có qui củ và mực thước.*⁶⁴

Nếu với công việc này nên mầu mỗi bắt Chánh Năng Chánh Giác nên tâm tâm lỗi nhờ vậy thì chúng sinh như bệnh chúng ta chæ xin nguyện noi theo mỗi hải cầu so với biển cầu công nên mệnh mệnh của Người, nhờ sống và làm việc hết lòng với nghề nghiệp lương thiện, thì cũng như người

⁶⁴ Đức Phật và Phật pháp, Phạm Kim Khánh dịch.

phần ta nên soi tới nếp cho xã hội và cho nhân cách của riêng mình.

Rem luyệñ nhâñ cầñ trong Chầññ Tinh Táñ.

Chầññ Tinh Táñ ñöôc ñònñ nghía nhö sau: *Cháññ Tinh Táñ là chuyệñ cần siêng năng làm việç cháññ nghía lợi lạc cho mình cũñg như cho người và vật. Người theo đúng Cháññ Tinh Táñ, trước tiên, bao giờ cũñg háñg sửa mình, cương quyết bài trừ nhữñg điềù ác, quyết tâm phát triển mọi hạnh lành.* ⁶⁵

Trong Tồu Chầññ Cañ giấñ thích rõ ñhôn ve ña ñhñ Chầññ Tinh Táñ:

- Tinh táñ ngañ ngoã nhöñg ñieñ àù chöa phầñ sinh.
- Tinh táñ dòñ tröñ nhöñg ñieñ àù ñaõ phầñ sinh.
- Tinh táñ phầñ triệñ nhöñg ñieñ lành chöa phầñ sinh.
- Tinh táñ tiếñ tiếñ phầñ triệñ nhöñg ñieñ lành ñaõ phầñ sinh. ⁶⁶

Ngöõñ siêng năng tu söñ bầñ thân mình, biệñ ngañ ngoã và dòñ tröñ mọi việç làm àù, phầñ triệñ nhöñg việç làm lành lañgöõñ ñaõ chöñg töñ ñöõc nhâñ cầññ của mình.

Cầññ chuyệñ ve ña ña La Haññ La lañ mọi táñ göñg cho chüñg ta hoặ hoñ và cöñ làm cho chüñg ta cảm ñöñg khoñg ít. Nañ lên 7 tuổ, ngañ La Haññ La ñaõ thöi giöñ Sa Di. Vàñ mọi sañg Ngañ thöñ ñaý thấñ söñ, ra ngoã hoặ möñ nañ cầññ tung lên và ñguyệñ: *Mong rằñg hôm nay ta học ñược nhiều như nắm cát này.* ⁶⁷ Khi mong muốñ tinh táñ tu táñ

⁶⁵ Sách ñã ñãñ, trang 483

⁶⁶ Sách ñã ñãñ, trang 450

⁶⁷ ðời Söñg ðức ðieñ Ngự, TT. Thích Minh Phát.

nhỏ vậy, Ngài đã tỏ ra mọi người còn hành, còn hành
cành, (chưa vào lứa tuổi lên 7).

Trong Bồ Tát Hạnh nói rằng: *Biết tự chủ, can đảm, bình
đẳng xem mình và người như nhau, xả bỏ ích kỷ để làm lợi ích
cho người, đó là những điều kiện của tinh tấn.*⁶⁸

Phải nói trong kinh Pháp Cú rằng: *Làm việc xấu xa và
vô ích thì dễ, nhưng làm được những việc hữu ích và tốt đẹp quả
thật là rất khó.*

Việc thiện là điều khó làm bởi con người vốn ích kỷ vì
vậy nên làm những việc tốt lợi mình, lợi người chúng
ta phải nỗ lực chiến thắng ngay chính bản thân mình.
Những lỗi vọng ngữ của Đức Phật đã cho chúng ta nhận
thờ rằng chúng ta nên cố gắng tinh tấn tu sửa bản thân,
làm việc thiện, vượt qua làm việc ác. Với những phẩm chất
như trên, khi chúng ta tinh tấn tu học nên đạt được, nhận
cành của chúng ta sẽ được thơm ngon.

Nếu kẻ thù phản phá tích về Chánh Tinh Tấn, chúng
ta có thể nghe và ngắm những câu kệ trong kinh Pháp Cú
Thí Dụ mà nên cố gắng tu tập chúng ta sẽ làm tăng trưởng
nhân lành của mình.

*Ngày đêm mạng lần giảm
Nên tinh tấn kịp thời
Thế gian vô thường lắm
Đừng mê đắm tối tăm
Hãy thấp sáng ý thức
Huấn luyện mình, cần tuệ
Thanh tịnh, là trần cấu
Cầm đuốc soi đường mê*

⁶⁸ Bồ Tát Hạnh, dịch giả Thích Trí Siêu, XB năm 1990.

*Kẻ trí quý nhất thân
Luôn gắng học tinh cần
Siêng làm hạnh giáo hóa
Không mệt mỗi tu thân.* ⁶⁹

Rem luyēn nhân cāu trong Chānh Niēn

YŪnghóa của Chānh Niēn ñōōt **giai thích** nhō sau:
*Chānh Niēm là ghi nhớ những điều hay lẽ phải, những điều lợi
lạc cho mình cho người, những đạo lý quý trọng cao siêu.* ⁷⁰

Mōi ngōōi mō luōn ghi nhō ñēn nhōng ñiēu hay lē
phāi thāi sōi lōngōōi ñuōng ñān. Ngōōi ñuōng ñān luōn tōi y
thōi ve ñhōng viē lōm của mình. Hōi cōi khā ñāng tōi quan
sāi nhōng suy nghō vā kīēn sōi ñōōt nhōng hānh vi của
mình. Vā khā ñāng tōi quan sāi, tōi kīēn sōi giúp hōi tōi
ra vā giō ñōng ñōōt nhân cāu của riêng hōi

Hōi Thōōng Thích Trí Quang **giai thích Chānh Niēn**
ràng: *Chānh Niēm đưēc dịch là nhớ nghĩ chính xác. Nó dẫn ra
tự chế, định tâm. Chính nó là sự tự ý thức, tự khẳng định, làm
cho con Phật nhớ luôn luôn rằng mình là con Phật, rộng hơn, nó
làm cho con người luôn luôn nhớ rằng mình là con người.* ⁷¹ Khi
chūng ta y ñhōi ñōōt chūng ta lō mōi con ngōōi trên thēa
gian nay, chūng ta hāi luōn suy nghō ñēn nhōng ñiēu tōi
ñēp ñēa lōm cho cōi ñōi mình vā nhōng ngōōi chung
quanh ñōōt lōi lā, an vui. Tōi nhōng y ñiēn trong sāng

⁶⁹ Kinh Pháp Cú Thí Dụ, Tỳ kheo Thích Minh Quang.

³⁷ sách đã dẫn – trang 484.

⁷¹ Đọc Pháp Cú Nam Tông 1 – trang 214.

nay ñöù hañh của chùng ta ñöör thaþ saùng leân, ñöù hañh laonhañ caùh hoan myõcủa con ngôõõ.

Trong kinh Pháp Cù Ñöù Phaï ñãõ khuyeân chùng ta raeng: *Hãy thích thú trong Chánh Niệm mà giữ mình cho khéo, như thể con voi hăng lên, vọt khỏi bùn lầy. Các người cũng vậy, hãy ráng lên mà thoát khỏi chỗ dũ. Vì sao Phaï phaï khuyeân nhuûchùng ta cóa gaáng ñeã thoat khoi choã dũ? Nhõ phañ trõõ ñãõ nhaé ñeã lôõ Phaï giaùg ñaý: vì laon ñieù xaú thì rá ñeã trong khi ñeã laon nhõõg ñieù toá ñeþ, tu taþ bañ thañ thì con ngôõõ phaï luoan cóa gaáng. Nhõõg lôõ cuoá cung của Ñöù Phaï con nhaé nhuûchùng ta ñõõg queñ Chañh Nieãm, vì Chañh Nieãm laosõù mañh ñeã gañ nõõ nhõõg phieñ trõõ ñeã xañ nhaþ tañ trí. Nhõõg phieñ trõõ ñeã thaõõg laon tañ ta mã quañ bình. Sõ mã quañ bình taõ ra sõ mã tõi chuû Tôõ nõù hañh ñõõg vaõ lôõ nõù của chùng ta seõ khoãg theã kieãm soat. Khi hañh ñõõg vaõ lôõ nõù khoãg theã kieãm soat thì nhañ caùh con ngôõõ khoũ giõõ võõg. Mã lyù ñõ ñeã chùng ta phaï luoan giõõ võõg Chañh Nieãm nõù laõ vì ñeã chùng ta laõ ngôõõ khoñ ngoan, chùng ta seõ che ñaú ñõõ ñõõg hañh vi toã loã, nhõõg lôõ nõù xaú xa trõõ ñeã mã mã ngôõõ. Con yù ñieãm laõ cañ ñieãg mã chæcủa chùng ta bieã mã thoã. Do nõù giõõ võõg Chañh Nieãm laõ chùng ta phaï tõi chieã ñeã, tõi tu taþ võõ nhõõg yù ñieãm của ñieãg bañ thañ mình ñeã ñõa nhañ caùh ñeã choã hoan thieñ ñõõg nghúa.*

Khi tañ con ngôõõ ñõõ ñieã trong Chañh Nieãm, con ngôõõ seõ saùng suoá nhañ thõ ñõõ ñõõg ñãõ lyù chañ chính ñeã tõõ nõù hoĩ seõ tõi khañg ñõõh, tõi ñõõh hoõõg cho mình mã tañ ñieãm ñõõg ñeã, khoãg ñeã cho tañ ñieãm ñi leã hoõõg vaõ nhõõg ñieù baã thieñ. Ñöù Phaï giaù thích

trong kinh Trung Boāraṅg nhờ không ức niệm, không tác ý đến những điều bất thiện: dục, sân, và si nên các bất thiện đó bị diệt trừ. Và sự diệt trừ được những bất thiện đã giúp cho nội tâm được an trú và tĩnh lặng. Nhờ chúng ta ñaõ biết khi nào tâm tĩnh lặng, trí tuệ sẽ nở hoa. Trí tuệ sẽ sinh ra trong cuộc sống chung quanh cuộc đời. Nhờ vậy chúng ta ñaõ biết rằng những thiện pháp sẽ sinh ra trong cuộc sống chung quanh cuộc đời. Nhờ vậy chúng ta ñaõ biết rằng những thiện pháp sẽ sinh ra trong cuộc sống chung quanh cuộc đời. Nhờ vậy chúng ta ñaõ biết rằng những thiện pháp sẽ sinh ra trong cuộc sống chung quanh cuộc đời.

Tổn ôi Chánh Niệm tâm con người ñaõ an trú và ñaõ ñạt được tính giác ngộ. Tổn ôi tâm an trú và ñaõ ñạt được tính giác ngộ, tính trí tuệ của con người ñaõ ñạt được phát triển. Tổn ôi trí tuệ của con người sẽ có sự phát triển và biết kiểm soát những hành vi, lời nói của chính mình, dẫn dắt chúng ta ñaõ thanh tịnh những ý niệm tốt đẹp, chân chánh. Vì lẽ ñó chúng ta phải có gắng tu tập và giữ gìn Chánh Niệm. Chánh Niệm là một pháp rất quan trọng trong quá trình rèn luyện nhân cách của con người.

Rèn luyện nhân cách trong Chánh Niệm.

Chánh Niệm là sự tập trung tư tưởng vào một vấn đề chính đáng, đúng với chân lý, có lợi ích cho mình và người.⁷²

Khi tâm của bạn chạ những ñiều những ñiều thiện nhờ trái lòng yêu thương con người, yêu thương mọi vật, hoặc chạ những ñiều những việc làm có lợi ích cho mình, cho người, thì lâu ngày những tố chất ñaõ ñạt được dần dần và trở thành một ñiều tính của riêng bạn. Và khi bạn ñạt ñược ñiều

⁷² Sách đã dẫn trang 485

tính toán nếp nay cùng hóa lạc bản ngã ta bởnở mỗi nhân
cành cho chính mình.

Thiền sư Thích Nhất Hạnh giảng thích Thiền nhờ lao mỗi
sở lao tâm mỗi cành tối nhiên, không gắng sức. Ví như
mỗi ly nước không cần phải gánh lọc mà những cành bụi
trong nước tối nhiên tự trôi lắng xuống ngay ly.⁷³

Chánh Thiền có thể xem nhờ mỗi môn thể thao cho tinh
thần con người. Nó vô tình vượt gia, Chánh Thiền là yếu
tố cần thiết nữa nên an nhiên, giải thoát giải ngộ Nó vô
phạm nhân chúng ta, Chánh Thiền là yếu tố cần thiết cho
tinh thần nên giải tâm cần thanh sau những giờ làm việc vất
vã Mỗi ngày chúng ta nên dành mỗi ít thời gian tập thể
dục nên giải cho thân thể khỏe mạnh. Vậy tại sao chúng ta
lại không dành mỗi ít thời gian tu tập Chánh Thiền nên giải
cho tinh thần mình mãi?

Nhờ lao mỗi nhà tính của tâm, nữa tâm nên sở dĩ chúng
ta mỗi nhà tổng duy nhất nên nhà trò sở tại loan, nên nhà
nở sở dĩ qua bình cho tâm. Như Phật nhà nói: *Tâm dẫn đầu
muôn Pháp*, vì vậy khi tâm lắng xuống, tính lành thì sở dĩ an
oản phát sinh. Sở dĩ an oản tinh thần giúp con người phát triển
trí tuệ Trí tuệ là sở dĩ cần thiết giúp con người có thể nhận
thờ sâu sắc các sở dĩ việc, và xử lý các tình huống xảy ra
mỗi cành sáng suốt hơn.

Sở dĩ nhận thờ về nhà sống chung quanh và ngay chính
bản thân nên có thể những hạnh vi niệm nên nhờ vào
Chánh Thiền mang lại, con người có thể tận hưởng niềm hạnh
cành của chính mình. Nhờ vậy Chánh Thiền là mỗi trong
những phương pháp tu tập quan trọng và cần thiết nữa
nhân cành con người nên sở dĩ thanh hoa.

⁷³ Trái Tim Mặt Trời, T.sư Thích Nhất Hạnh.

Rem luyēn nhân cānh trong Chānh Kiēn.

Chānh Kiēn laosiệc thấy, nghe, biếť một cách ngay thắng, công minh, đứng với sự thậť khách quan. Sự nhận xét sự vậť của người này không bị tập quán, thành kiến, dực vọng ngăn che hay làm sai lạc. Người có Chánh Kiến biếť phân biếť cái nào giả, cái nào thậť, không bị mọi vậť che ám.⁷⁴

Néanāť nōōť sōi khānh quan, ngay thắng và công minh trong vàn nēanānh thấy sōi vài chúng ta phāi trāi qua mỗi quātrình kiēn nghiēn thōc teávaocòisōi nhân xēu sađi sađe của trí tuệ Chānh Kiēn bao gồm củahai tính chất: sōi hiēn biếť và sōi nhân thōu mỗi quātrình kinh nghiēn thōc teá Neđi ta không thắ sōi theānh nghiēn thōc teá maochāduong suy nghĩ của mình và của sōi vài và cho laota biếť rõ của sōi vài nōuthì của biếť của ta sẽ bō khāp khiēng. Sōi nhân thōu lēh lāc sẽ tạu hai lēn quātrình hoām thiēn nhân cānh của con ngōō.

Tāi sao Chānh Kiēn laomỗi phān quan trōng trong sōi nāng cao giāutrō nhân cānh của chúng ta? Cānh chuyēn và ngāo VôNaō còitheāgiup ta còicānh nhìn rõ hōn và Chānh Kiēn.

Ngāo VôNaō laomỗi ngōō tās giōi, thông minh và nōu hānh. Sōi tās giōi, thông minh của ông nāokhiēn bān beova cáuthāy ông ganh gheť ông. Ngōō thāy nāohai ông bāng của xui giuēc ông nī giēť ngōō neđi ông muoán nāť nēn nānh cao của sōi tu chōng. Tuy laongōō tās giōi nhōng ông chōa nūuChānh Kiēn nēaphān biếť nēiēu ađ trong lōi xui

⁷⁴ Sách đã dẫn trang 480.

khien cuu thay ma lai lam theo loi au tam nou Ong naogia
caungam ngooi nea gom gop cho nuungam ngom tay, mo
ngooi ong cat moi ngom tay. Ke qua ula ong bo ngooi noi
soi hao xa lamh, quan binh truy bat. Do cau nhin sai lech,
thieu Chamh Kien ong naogaay ra nieu au nghiep. Va nieu
au nghiep nay naophauhuu nhan cau cuu ong. (Sau nay khi
gap noi Phai khai thong ong naohoa toan giu ngoa.

Kinh Pháp Cù nói rằng:

Chân thật biết là chân thật

Ngoa nguy biết là nguy

Đấy gọi là Chánh Kiến

*Quyết được lợi chân thật.*⁷⁵

Cau loi ou naay noi xem la soi nhan thoi va namh giu
nuung veanhong soi kien chung quanh do tu tap chamh kien
mang lai. Nho va Chamh Kien ta bie noi vie lam nao
sai trai nea traih, vie nao nuung nae hop voi le pha nea
phai huy, va nou la moi trong nhong yeu toat tu tap nea ta
ne nhan cau cuu chung ta.

Cuu noi ni tim chan ly cuu noi Phai la moi tam
gong ve Chamh Kien cho ta hoc hou. Tra qua sau nam tu
hamh khoanh Ngooi nhan ra noi khoanh phai la con noi ong
giu thoat. Quan niem tu hamh khoanh la moi quan niem
sai lam. Vi soi khoanh se lam cho than the kie sou. Khi
than the me moi con ngooi kou giou tam thanh tonh. Khi
tam khoanh thanh tonh thi phien nao se pha sinh. Va nieu
nay se lam cho ngooi tu hamh khoanh the nat nea giu ngoa
tue noi. Nho va kinh nghien tu hamh nao tra nghien va
soi nhan thoi sang suoi Ngooi noi ni nea con noi ong giu
thoat giu ngoa Soi giu ngoa cuu ngooi la ba hoc vang cho

⁷⁵ Kinh Pháp Cú Thí Dụ, Tỳ kheo Thích Minh Quang.

chúng ta tu tập nên chúng ta đạt được sự sáng suốt giải
võng nhân quả của mình trong tông hạnh ngộ, lời nói,
và suy nghĩ.

Trong Kinh Kalama nói Phải nói: Chỉ những điều gì
mà chính các người đã thực nghiệm kỹ càng và suy xét sâu xa
thấy đúng với Sự Thật; chỉ những điều gì đem lại hạnh phúc cho
người và cho tất cả những người khác; chỉ những điều ấy các
người mới hãy tin nhận mà thôi. Rồi các người sẽ cố gắng ăn ở,
hành động cho thật đúng với những điều ấy.⁷⁶

Tu tập Chánh Kiến giúp chúng ta nhận thời, phân biệt
được nên xấu, nên tốt. Thế nên chúng ta sẽ có thái độ
hạnh vi nên nói trong cõi vô hạn vi nên nói lao
tính chất làm tăng thêm giá trị của con người. Nhờ vậy
Chánh Kiến làm mỗi trong những phương tu tập làm
tăng giá trị nhân quả của chúng ta.

Rem luyên nhân quả trong Chánh Tô Duy.

Chánh Tô Duy là sự suy nghĩ chân chánh, tư tưởng đúng
lẽ phải. Người tu tập theo chánh Tư Duy biết xét những hành vi
lỗi lầm, những ý nghĩ xấu xa để sám hối.⁷⁷

Người luôn suy nghĩ nên những lỗi lầm nên sám hối là
người nâng đỡ chính bản thân mình. Nên này là
phương pháp tu tập tốt nhất nên hoàn thiện nhân quả
con người.

Nói Phải nói rằng dạy ngài La Hài La: Nếu khi suy luận
con nhận định rằng “bây giờ hành động này mà ta đã làm là bất

⁷⁶ Kinh Kalama (Đường vào ánh sáng Đạo Phật – Tịnh Mặc)

⁷⁷ Sách đã dẫn trang 481

thiện” con phải sám hối, phải nói lại với vị thầy tế độ hay bậc thiện trí thức hoặc với các đạo hữu trong đoàn thể. Đã sám hối thì con phải chừa, trong tương lai không được tái phạm ” như thế ấy con phải cố gắng luyện tập, luôn luôn suy nghĩ để giữ trong sạch mọi hành động bằng thân khẩu ý .⁷⁸

Ngôôï soáng theo Chành Tô Duy luôn suy nghĩ nẻn nẻn thiẻn nẻn thẻn hẻn vaởng hó nẻn nhẻn viẻn lam xaú xa nẻn tẻn boú Sẻi suy nghĩ chẻn chẻn khoẻng bao giẻn bẻn nhẻn taẻn che lẻp. Hẻn luôn cẻn thẻn trẻn hẻn nẻn vaẻn noẻn. Hẻn suy nghĩ nẻn lẻn Phẻn đẻn roẻn ẻn đẻn vaẻn soáng: *Sự suy nghĩ không làm hại người.* Nhẻn nẻn tẻn trong sẻi suy nghĩ chẻn chẻn nay tẻn thẻn nẻn cho ta mẻn nẻn cẻn hẻn thiẻn.

Khi con lẻn Thẻn tẻn nẻn Phẻn nẻn suy nghĩ nẻn nhẻn nẻn nẻn khoẻn chẻn sinh mẻn thẻn cẻn nẻn chẻn sinh thoẻn vẻn sinh tẻn hoẻn. Rẻn chẻn sinh nhẻn chẻn ta chẻn suy nghĩ nẻn nhẻn nẻn nẻn mẻn chẻn ta nẻn ra cho ngỏn thẻn, cho nhẻn ngỏn chung quanh roẻn thẻn sẻn hoẻn vaẻn nẻn tẻn tẻn viẻn lam nay thì nẻn cẻn sẻi suy nghĩ chẻn chẻn giẻn ta hẻn thiẻn chẻn mình. Tẻn chẻn ta seẻn cẻn thẻn nẻn hẻn vẻn gia nẻn vaẻn hoẻn. Soáng cẻn thẻn nẻn lẻn nẻn nẻn nẻn baẻn trong nẻn cẻn cẻn con ngỏn.

Chẻn ta cẻn tu tẻn Chẻn Tô Duy nẻn hẻn roẻn sẻn vẻn, nhìn roẻn cẻn nẻn mình nhẻn chẻn nẻn roẻn chẻn ta seẻn hẻn tích cẻn cẻn thiẻn cẻn nẻn mình tẻn nẻn hẻn. Sẻi suy nghĩ vẻn hẻn nẻn vaẻn noẻn nẻn xem xẻn nẻn giaẻn nẻn baẻn thẻn mình nẻn nẻn nẻn cẻn chẻn ta nẻn nẻn sẻi hẻn myẻn Nhẻn vẻn Chẻn Tô Duy lẻn phẻn tu tẻn

⁷⁸ Đức Phật và Phật pháp – bản dịch của Phạm Kim Khánh.

toá thõõng càn thiá trong viã nâng cao giátrò nhâ cãh
cũ chính mình.

* * *

3

Tâm phông pháp trong Bát Chánh Nhã luôn luôn liên hệ tiếp với nhau. Nếu không có trí tuệ chúng ta sẽ không có những sự hiểu biết, sự sáng suốt, mà trí tuệ phát khởi nhờ vào sự tu tập Chánh Nhã. Tu tập Chánh Nhã những hoàn cảnh lao động chúng ta đã gặp trong sạch tốt đẹp, hạnh phúc, công việc, và sự niềm tin hàng ngày. Nếu chúng ta quyết tâm tu tập lời dạy của Đức Phật chúng ta sẽ đạt được mọi điều sáng đẹp. Những điều tốt đẹp đó là những phần thưởng cho chúng ta. Do tu tập Bát Chánh Nhã mà nhân quả của chúng ta những hoàn cảnh, và những niềm tin an lạc, hạnh phúc lành mạnh mà chúng ta đạt được ngay trong những sáng hiện tại.

Khi Diêm Vương hỏi Đức Phật tại sao Bà Đề Bà Sứ Tử đã dùng biết bao phương tiện cứu giúp chúng sinh thoát khỏi khổ đau, những chướng ngại trong mọi thời gian ngàn thế thì chúng sinh lại phạm vào tội lỗi lầm. Phật trả lời rằng: *chúng sinh từ xưa tới nay thật khó mà dạy bảo vì tính ương ngạnh, vì thói quen làm ác hàng ngày.*⁷⁹

Nhờ vậy rõ ràng bao nhiêu tội lỗi mà chúng gây ra là do tính xấu của chúng ta. Đức Phật đã dạy cho chúng ta thấy bản tính xấu của con người, và người cũng dạy cho chúng ta con đường tu tập để hoàn thiện chính mình. Con người quyết tâm tu tập hay không là do bản thân của chính chúng ta.

⁷⁹ Địa Tạng Mật Nghĩa, Mai Thọ Truyền

Taḷ lieḷ tham khaḷ:

- Phaḷ Hoḷ Phoḷ Thoḅng, HT. Thích Thieḷn Hoa, NXB TG - 2004.
- Nḷoḷ Phaḷ Cuḷ Nam Toḅng 1, HT. Thích Trí Quang, NXB TG - 2000.
- So Saḅh Kinh Trung A Haḅ chḷoḷ Haḅ vaḷ Kinh Trung Boḷ chḷoḷ Pali, HT. Thích Minh Chaḷu - NXB Tp.HCM - 1998.
- Sḷi tích Tu Nḷoḷ Cap Coḷ Nḷoḷ, Nguyeḷn Nḷieḷu dḷch - NXB Tp.HCM, 1997.
- Lḷch sḷuḷnḷoḷ Muḷ Kieḷn Lieḷn, Nguyeḷn Nḷieḷu dḷch - NXB Tp.HCM, 1996.
- Kinh Phaḷ Di Giaḷ, TK. Thích Hoḅm Quan - XB 1970.
- Kinh Trung Boḷ HT. Thích Minh Chaḷu dḷch - NXB TG.
- Kinh Phaḷ Cuḷ Thḷ Duḷ TK. Thích Minh Quang - NXB Tp. HCM - 1995.
- Nḷoḷ soḷng nḷoḷ Nḷieḷu Ngḷoḷ TT. Thích Minh Phaḷ - NXB Tp. HCM - 1996.
- Nḷoḷ Phaḷ vaḷ Phaḷ phaḷ, Phaḷm Kim Khaḷnh dḷch - NXB Thuaḷn Hoḷ.
- Boḷ Taḷ Haḷnh, TT. Thích Trí Sieḷu.
- Kinh Tieḷu Boḷ HT. Thích Minh Chaḷu dḷch - NXB TG.
- Cuḷoḷ nḷoḷ Thḷnh Taḅng A Nan Nḷoḷ Nguyeḷn Nḷieḷu dḷch - NXB Tp.HCM - 1997.
- Gḷoḅg laḷnh Thḷnh Nḷai Ca Dieḷp, Nguyeḷn Nḷieḷu dḷch - NXB Tp.HCM - 1997.
- Nhḷoḅng ngay vaḷ nhḷoḅng lḷoḷ daḷy cuḷa cung cuḷ Nḷoḷ Phaḷ, HT. Thích Minh Chaḷu - NXB TG - 2003.
- Kinh Phaḷ Cuḷ baḷm dḷch cuḷ Phaḷm Kim Khaḷnh - NXB Toḅn Giaḷ.

- Tâm vào Năm, Susanta Nguyễn dòn - NXB Toản Giòn - 2005
- Năm Tàng Mã Nghóa, Mai Thoi Truyeòn - NXB Toản Giòn - 2006.
- Trai Tim Mã Trôi, thieòn sò Thích Nhai Hãnh, thö vieòn Xaui Lôi tang baìn.